29.5.2018
Laitila Antti

FINANSSIALA

Eduskunnan lakivaliokunta (LaV)
U 27/2018 vp

Järjestämättömien lainojen sääntelyn on oltava oikeasuhtaista ja kohdistuttava todellisten ongelmien lähteisiin

- Finanssiala ry (FA) kannattaa yleisellä tasolla lainsäädäntöehdotuksia, joilla järjestämättömien saamisten osuus pankkien taseista palautettaisiin kestävälle tasolle. Sitä ei kuitenkaan pidä tehdä hyvin asiansa hoitaneiden pohjoismaisten pankkien ja niiden asiakkaiden kustannuksella
- Järjestämättömien luottojen vähentämistoimet on kohdistettava sellaisiin pankkeihin, joille järjestämättömät luotot ovat todellinen ongelma
- FA korostaa sääntelyehdotusten suhteuttamista olemassa olevaan sääntelyyn
- Kansallisten omaisuudenhoitoyhtiöiden perustamisessa tulisi ensisijaisesti turvautua markkinaehtoisiin ratkaisuihin

1 Järjestämättömien luottojen vähentämistoimet on kohdennettava oikein

FA pitää tärkeänä, että komissio, EPV ja EKP nostavat esiin ongelmalainojen sääntelyn ja valvonnan epäkohtia Euroopassa. Järjestämättömien saamisten korkea osuus pankkien taseissa aiheuttaa ongelmia eri osissa Euroopan pankkisektoria. Järjestämättömiin saamisiin liittyvää sääntelyä ja ohjeistusta tulisi koordinoida tehokkaasti huomioiden pankkien ja jäsenmaiden hyvin erilaiset tilanteet. On tarpeetonta valvoa tehostetusti luottolaitoksia, joissa järjestämättömien saamisten osuus ei ole ongelma.

Jotta saavutettaisiin lisää avoimuutta ja tasapuolisia toimintaedellytyksiä esimerkiksi järjestämättömille saamisille asetettavan ylärajan, järjestämättömien saamisten laskentasäännösten ja raportointivaatimusten osalta, tarvitaan FA:n näkemyksen mukaan yhdenmukaistamista eri lainkäyttöalueilla.

2 Lisääntyvän myötäsyklisyyden riski vaikuttaa talouteen

FA:n arvion mukaan vaikutusarviossa ei huomioida ehdotuksen myötäsyklisiä vaikutuksia. Direktiivissä ja asetuksessa olisi varmistettava, etteivät uudet säännökset johda lisääntyneeseen syklisyyteen. Riski on suurin prudential backstop -sääntelyehdotuksessa. Vaatimus uuden varautumisjärjestelmän luomisesta kohonneiden järjestämättömien saamisten varalta vaikeuttaa todennäköisesti luottojen myöntämistä taloudellisen taantuman aikana.

Ehdotetussa muodossaan asetusehdotus saattaa kannustaa pankkeja hankkiutumaan eroon järjestämättömistä luotoista aikaisemmin kuin olisi taloudellisesti järkevää ja supistamaan luotonantoa aiempaa enemmän siltä varalta, että luottotappiot saattaisivat kasvaa jollakin asiakasryhmällä.
Jo lyhyellä aikavälillä ehdotukseen sisältyvät vakuusrajaukset vähennyksien laskennassa saattavat myös supistaa kelpuutettujen vakuuksien joukkoa, mikä lisää rajoituksia luotonantoon. Tämä vaikutus näkyisi erityisesti A-IRB-pankeilla, joille nykyisellään sallitaan LGD-mallinnus käyttäen vakuuksia, jotka eivät sisälly

ehdotuksessa hyväksyttyihin vakuuksiin. Kasvaneet hallinnolliset kustannukset puolestaan lisäävät pankkien kustannuksia, mikä saattaa näkyä luottojen hinnoittelussa.

3 Uusi vakuuksien realisointimenettely uhkaa jäädä tehottomaksi

FA pitää periaatteessa kannatettavina komission pyrkimyksiä parantaa vakuusvelkojien asemaa ja kohentaa näin järjestämättömien luottojen jälkimarkkinakelpoisuutta. Nyt julkaistussa muodossa komission luotonhallintapalveluiden tarjoajia, luottosaatavien ostajia ja vakuuden realisointia koskeva direktiiviehdotus ei kuitenkaan toimisi parhaalla mahdollisella tavalla.

Jotta ehdotettu tuomioistuinten ulkopuolinen vakuuksien realisointimekanismi olisi laajemmin hyödyllinen, sitä tulisi voida soveltaa myös (uhkaavissa) maksukyvyttömyystilanteissa, joissa nopeampien menettelyjen tarve on ilmeisin. Lisäksi direktiiviehdotuksen realisointimenettelyä koskevat säännökset eivät kaikilta osin lisää menettelyn houkuttelevuutta velkojille, jos ne otetaan käyttöön joissakin jäsenvaltioissa. Esimerkkejä tällaisista ehdotuksista ovat vähintään 85-prosenttisesti takaisin maksetulle AECE-luotolle asetetun vakuuden realisoinnin lykkääminen vähintään puolella vuodella sekä AECE-ehtoisen saatavan mahdollinen lakkaaminen siinäkin tapauksessa, ettei jäljellä olevalle saatavalle kertyisi vakuuden realisoinnissa täyttä suoritusta.

4 Pääoma- ja raportointivaatimusten yhdenmukaistamisesta

Komission EU:n vakavaraisuusasetukseen (CRR) ehdottamien pääomavaatimusten muutosten suhteen FA kannattaa IFRS 9 -standardiin pohjautuvia selkeitä säännöksiä. Mikäli kiinteä ja pakollinen käyttöönotto toteutetaan, olisi komission ehdottamia prudential backstop -vaatimuksia ja EKP:n asiaa koskevia lisäohjeita yhdenmukaistettava keskenään.

Vasta voimaan tulleet IFRS9-säännöt edellyttävät jo pankkeja ottamaan ajoissa mahdolliset luottotappiot asianmukaisesti huomioon tilinpäätöksessään, eikä pankeilla ole tosiasiallista mahdollisuutta lykätä tappioiden kirjaamista. Nykyiset kirjanpitosäännöt huomioivat myös luottotappioiden todellisen tason paremmin kuin asetusehdotus, joka ei huomioi esimerkiksi markkinatilannetta. Prudential backstop -esityksen ei siksi voida katsoa ratkaisevan järjestämättömiin luottoihin euroalueella liittyviä ongelmia. Lisäksi tulisi korostaa suhteellisuusperiaatteen mukaista lähestymistapaa, jossa turhaa hallinnollista taakkaa ei lisättäisi niille pankeille, joiden järjestämättömät saamiset ovat erittäin vähäisiä. Lisäksi olisi tärkeää, että vakuuksien kohtelu harmonisoitaisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen vakuussääntöjen kanssa.

Vanhoja järjestämättömiä saamisia (”NPL vintage”), vuositasolla tehtyjä pääomavarauksia ja vakuudellisten vastuiden laskentatapaa koskevat säännökset olisi yhdenmukaistettava kokonaan. Varausvaatimusten kasvattaminen vakuuksien tyypistä ja arvosta riippumatta ei ole vakavaraisuusasetuksen vaatimusten mukaista. Prudential backstop -säännösten ei myöskään tulisi estää pankkeja ryhtymästä kulloisessakin tilanteessa tarpeellisiin lainanhoitojoustoihin tai rakenneuudistuksiin.

EPV:n konsultaatiopaperissa “*Guidelines on management of non-performing and forborne exposures (FBEs)”* ehdotetut vakuuksia käsittelevät säännökset tulisi täsmentää ja selkeyttää CRR:ää vastaaviksi, jotta niitä pystyisi käyttämään tilastollisissa menetelmissä ja vakuuden uudelleenarvostuksessa.

5 Omaisuudenhoitoyhtiöiden toimintaan osallistumisen tulee olla ongelmattomille pankeille vapaaehtoista

FA korostaa, että kansallisten omaisuudenhoitoyhtiöiden toteutusmallin tulisi mahdollisuuksien mukaan olla markkinapohjainen. Osallistumisen omaisuudenhoitoyhtiön toimintaan joko omistajana, rahoittajana tai siirtämällä sinne varoja tulisi olla täysin vapaaehtoista pankeille, jotka eivät ole kriisinratkaisu- tai maksukyvyttömyysmenettelyjen piirissä.

6 Lopuksi

FA ei katso ajankohtaiseksi järjestämättömien saamisten käsittelyn ottamista pilarin 1 piiriin. Ensin tulisi selvittää EKP:n ”*Uusia järjestämättömiä saamisia koskevat EKP:n valvontaodotukset”*-ohjeiden vaikutuksia, ennen kuin siirrytään toiseen ratkaisuun. EKP:tä olisi syytä konsultoida ennen kuin pilari 1 tulee ajankohtaiseksi lainsäädännössä. Komission ehdotusta arvonalennuksia koskevista lakisääteisistä vähimmäisodotuksista pidetään sitovana vaatimuksena, joka koskee kaikkia luottolaitoksia.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi